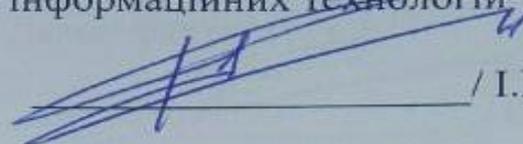

Кафедра охорони праці та навколишнього середовища

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету автоматизації і
інформаційних технологій

 / І.В. Русан /

« 30 » 01 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"Обов'язкові компоненти ОПП"

"Інтелектуальна власність"

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
121	Інженерія програмного забезпечення
	назва освітньо-наукової програми
	Розподілені програмні системи і технології

Розробники:

Волошкіна О.С., проф, докт. техн. наук

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

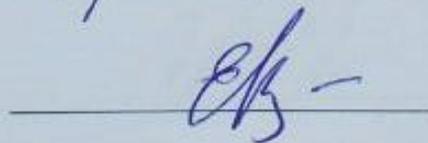
(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри охорони праці та навколишнього середовища

протокол № 1 від "07" вересня 2019 року

Завідувача кафедри

(підпис)

(Волошкіна О.С.)

(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією спеціальності (НМКС):

"Інженерія програмного забезпечення"

протокол № 4 від "23" 01 2019 року

Голова НМКС

(підпис)

(Цюцюра С.В.)

(прізвище та ініціали)

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2019-2021 рр.

шифр	Магістр ОПП	Форма навчання:										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	у тому числі			КП	КР	РГР	роб			
Л	Лр	Пз												
121	Інженерія програмного забезпечення	<i>3,0</i>	<i>90</i>	<i>30</i>	<i>24</i>		<i>6</i>				<i>1</i>	<i>Зал.</i>	<i>2</i>	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» є сформувати у студентів комплекс знань і умінь щодо набуття, комерціалізації і захисту прав на різні категорії об'єктів права інтелектуальної власності в Україні.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність» є ознайомлення з компонентною та організаційною структурами системи охорони прав інтелектуальної власності України, формування комплексу знань щодо процедур набуття прав інтелектуальної власності в Україні, їх реалізації та захисту.

Компетенції здобувачів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми інженерії програмного забезпечення, що передбачає проведення досліджень з елементами наукової новизни та/або здійснення інновацій в умовах невизначеності вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-3. Здатність проведення теоретичних та прикладних досліджень на відповідному рівні.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК-3. Здатність розвивати і реалізовувати нові конкурентоспроможні ідеї в інженерії програмного забезпечення. ФК-4. Здатність оцінювати ступінь обґрунтованості застосування специфікацій, стандартів, правил і рекомендацій в професійній галузі та дотримуватися їх при реалізації процесів життєвого циклу програмного забезпечення. ФК-5. Здатність систематизувати професійні знання щодо створення і супроводження програмного забезпечення.
Програмні результати навчання	
За загальними та загально-професійними компетентностями (ПРН)	ПРН-1. Знати і системно застосовувати методи аналізу та моделювання прикладної області, виявлення інформаційних потреб і збору вихідних даних для проектування програмного забезпечення. ПРН-7. Знати і застосовувати сучасні професійні стандарти і інші нормативно-правові документи з інженерії програмного забезпечення.

	<p>ПРН-8. Вміти обирати існуючі та розробляти власні архітектурні рішення та проектні шаблони для інтеграції корпоративних розподілених програмних систем.</p> <p>ПРН-10. Вміти обирати відповідну хмарну модель обслуговування та тип розміщення, використовувати методи за засоби міграції розподілених застосувань до хмарних центрів обслуговування.</p> <p>ПРН-13. Вміти застосовувати на практиці отримані знання з застосування Grid-технології, хмарних для проектування та розробки розподілених програмних систем.</p>
--	---

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інтелектуальна власність: формування концепції, сучасне розуміння і значення

Тема 1.1. Сутність та значення інтелектуальної власності. Поняття інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як результат творчої діяльності людини. Інтелектуальна власність як право. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави. Соціально-економічні стратегії в країнах світового товариства. Роль промислової власності в економічному розвитку. Авторське право і розвиток культури.

Тема 1.2. Еволюція інтелектуальної власності як права. Еволюція права інтелектуальної власності. Еволюція права промислової власності. Еволюція авторського права і суміжних прав. Еволюція права інтелектуальної власності в Україні.

Змістовий модуль 2. Система охорони прав інтелектуальної власності в Україні

Тема 2.1. Принципи правової охорони інтелектуальної власності. Мета і принципи правової охорони інтелектуальної власності. Принцип охороноздатності об'єкта. Принцип врахування майнових і немайнових прав, виключних прав. Принцип збалансування інтересів суспільства і правовласника.

Тема 2.2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Об'єкти промислової власності. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права і суміжних прав. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Життєвий цикл об'єкта права інтелектуальної власності.

Тема 2.3. Законодавство України про інтелектуальну власність. Система законодавства України про інтелектуальну власність. Конституція України. Норми цивільного, господарського і кримінального кодексів України щодо інтелектуальної власності. Спеціальне законодавство України з питань інтелектуальної власності. Міжнародні організації та договори про інтелектуальну власність та членство України у них.

Тема 2.4. Інституційна структура системи охорони прав інтелектуальної власності. Органи, установи та організації, що мають безпосереднє відношення до охорони прав інтелектуальної власності. Державна служба інтелектуальної власності та її структурні підрозділи: ДП «Український інститут інтелектуальної власності», ДО «Українське агентство з авторських і суміжних прав», ДП «Інтелзахист», Український центр інноватики та патентноінформаційних послуг. Суди, Антимонопольний комітет України та інші органи захисту. Неурядові громадські організації в сфері інтелектуальної власності.

Змістовий модуль 3. Особливості охорони різних категорій об'єктів права інтелектуальної власності

Тема 3.1. Охорона прав на об'єкти промислової власності. Охоронний документ, патентна інформація, патентні дослідження. Суть різних об'єктів промислової власності. Особливості охорони і набуття прав на винаходи і корисні моделі. Умови патентоспроможності винаходу (корисної моделі). Набуття прав на промисловий зразок та географічне зазначення. Набуття прав на торговельну марку. Особливості охорони фірмових (комерційних) найменувань.

Тема 3.2. Особливості охорони нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності. Суть різних видів нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності. Особливості охорони сортів рослин і порід тварин. Набуття прав на топографію інтегральної мікросхеми. Специфіка наукових відкриттів як об'єктів права інтелектуальної власності. Охорона комерційних таємниць та раціоналізаторських пропозицій.

Тема 3.3. Охорона авторських і суміжних прав. Суть різних категорій об'єктів авторського права і суміжних прав. Форми та терміни охорони авторських прав. Специфіка охорони комп'ютерних програм. Охорона суміжних прав (виконання творів, фонограми та відеограми, програми організацій мовлення). Авторська винагорода та організації колективного управління авторськими і суміжними правами.

Тема 3.4. Охорона прав інтелектуальної власності українських громадян за кордоном. Порядок охорони прав на об'єкти промислової власності за кордоном. Охорона прав на об'єкти авторського права і суміжних прав за кордоном.

Змістовий модуль 4. Економіка і захист прав інтелектуальної власності

Тема 4.1. Економічні аспекти охорони прав інтелектуальної власності.

Право на об'єкти інтелектуальної власності як товар. Особливості права інтелектуальної власності як товару. Інтелектуальна власність як нематеріальний актив. Комерціалізація прав на об'єкти інтелектуальної власності. Мета і основні способи комерціалізації. поняття інтелектуального капіталу. Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності. Ліцензійні договори та їх види. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Підходи до визначення вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Методи оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності. Алгоритм розрахунку вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 4.2. Система захисту прав інтелектуальної власності. Система захисту прав інтелектуальної власності і її призначення. Дії, що визнаються порушенням прав інтелектуальної власності. Дії, що порушують права власників об'єктів промислової власності. Основні порушення прав на об'єкти авторського права і суміжних прав. Категорії суперечок. Суперечки про визнання (невизнання) результату інтелектуальної діяльності об'єктом інтелектуальної власності. Суперечки, що стосуються порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності. Форми, порядки та способи захисту права інтелектуальної власності. Юрисдикційна форма захисту. Неюрисдикційна форма захисту. Види порушення прав, що розглядаються в адміністративно-правовому порядку. Цивільно-правовий порядок захисту прав. Порядок захисту порушених прав, встановлений кримінальним законодавством.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Міжнародна система охорони інтелектуальної власності
2	Оформлення заявки на видачу охоронного документу на комп'ютерну програму
3	Збір інформації для подачі заявки на видачу патенту України на винахід

Методи контролю та оцінювання знань здобувачів Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій здобувача у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У

разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

Здобувач, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

Здобувач, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку, а також виконати індивідуальне завдання, якщо його виконання було передбачене планом заняття.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх семінарських занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх,

формувані гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих семінарських занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою до підсумкової форми контролю – заліку. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Участь в роботі впродовж семестру – 100.

Форма підсумкового контролю – залік.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- семінарські завдання 30% семестрової оцінки;
- індивідуальна робота 30 % семестрової оцінки;
- модульний: тестовий (заліковий) – 40 % семестрової оцінки.

Розподіл балів, які отримують здобувач

Поточне оцінювання (кількість балів)				Сума
Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	Змістовний модуль 3	Змістовний модуль 4	
25	25	25	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до здобувачів на початку вивчення дисципліни.

Рекомендована література

Основна

1. Законодавчі акти України про інтелектуальну власність / Упорядник: Бояр А. О. – Луцьк: Ред.-вид. відд. “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. – 204 с.

2. Право інтелектуальної власності: Академ. курс: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О. А. Підопригори, О. Д. Святоцького. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Концерн „Видавничий Дім „Ін Юре”, 2004. – 672 с.

3. Цибульов П.М. Основи інтелектуальної власності / Навчальний посібник. – К.: «Інст. інтел. власн. і права», 2005. – 112 с.

4. Бояр А. О. Основи інтелектуальної власності: навч. посіб. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 268 с.

Додаткова література

1. Мікульонюк І.О. Основи інтелектуальної власності: Навч. посіб. – К.: ІВЦ “Видавництво “Політехніка”, Ліра-К, 2005. – 232 с.
2. Бутнік-Сіверський О. Б. Економіка інтелектуальної власності. – К. : «Інст. інтел. власн. і права», 2004. – 296 с.
3. Бояр А. О. Інтелектуальна власність: Моногр. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – 164 с.
4. Жаров В. О. Захист права інтелектуальної власності. – К. : «Інст. інтел. власн. і права», 2004. – 64 с.
5. Зинов В. Г. Управление интеллектуальной собственностью. – М. : Дело, 2003. – 512 с.
  - 1) Т. I: Право интеллектуальной собственности / Под ред. В. М. Литвина, С.А.Довгого. – 488 с.
  - 2) Т. II: Авторское право и смежные права / Под ред. Г. И. Миронюка, В. С. Дробязко. – 476 с.
  - 3) Т. III: Промышленная собственность / Под ред. В. Л. Петрова, В. А. Жарова. – 666 с.
  - 4) Т. IV: Оценка интеллектуальной собственности. Бухгалтерский учет и налогообложение / Под ред. А. Б. Будкина-Сиверского, А. Д. Святоцкого. – 382 с.
6. Інтелектуальна власність в Україні: нормативна база. – К.: КНТ, 2003. – 438 с.
7. Інтелектуальна власність: Словник-довідник. У 2-х т. Т. I. Авторське право і суміжні права / За ред. О. Д. Святоцького, В. Л. Петрова. – К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2000. – 356 с.
8. Інтелектуальна власність: Словник-довідник. У 2-х т. Т. II. Промислова власність / За ред. О. Д. Святоцького, В. Л. Петрова. – К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2000. – 272 с.
9. Кириченко І. А. Судова експертиза : охорона прав на об’єкти інтелектуальної власності. – К. : «Інст. інтел. власн. і права», 2004. – 144 с.
10. Кожарская И. Ю., Прахов Б. Г. Патентное право. – К. : «Інст. інтел. власн. і права», 2003. – 140 с.
11. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С. О. Довгий, В. О. Жаров, В. О. Зайчук та ін. – К. : Форум, 2002. – 319 с.
12. Тофило А. В. Экспертиза объектов интеллектуальной собственности : заявки на изобретения и полезные модели. – К. : «Інст. інтел. власн. і права», 2004. – 176 с.
13. Цыбулев П. Н. Маркетинг интеллектуальной собственности. К. : «Інст. інтел. власн. і права», 2004. – 188 с.

14. Цыбулев П. Н. Оценка интеллектуальной собственности. – К. : «Инст. інтел. власн. і права», 2005. – 192 с.
15. Популярно про інтелектуальну власність / Уклали : Цибульов П. М., Чеботарьов В. П. – К. : Міжнародний науковий комітет, 2003. – 56 с.
16. Бондаренко С. В. Авторське право і суміжні права. – К.: «Инст. інтел. власн. і права», 2004. – 260 с.

Інтернет-ресурс

1. <http://www.sips.gov.ua/> - Державна служба інтелектуальної власності України;
2. <http://www.uacrr.kiev.ua/> - ДП “Українське агентство з авторських і суміжних прав”;
3. <http://www.ukrpatent.org/> - ДП “Український інститут промислової власності”;
4. <http://www.bookz.com.ua/23/index.htm> - Цибульов П. М. Основи інтелектуальної власності. Навчальний посібник.